

Ese o data in septemana : Duminec'a.

<p>Pretul abonamentului:</p> <p>Pentru Austro-Ungaria pe anu . . . 5 fl.—cr.</p> <p>„ „ „ „ jum. anu 2 „50 „</p> <p>Pentru Romania si strainetate pe anu 7 „—</p> <p>„ „ „ „ j. a. 3 „50 „</p>	<p>Pretul insertiunilor:</p> <p>Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus, 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondintele se se adreseze Redactiunei deja „BISERICA SI SCOLA“ in Aradu, la institutul pedagogic-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriulu romanu ortodoxu din Aradu.</p>
---	---	---

Éta aci indigitata in colori destulu de vij
chiamarea nóstra a acelor'a, caror'a o sórte noro-
cósă ne a incredintiatu conducerea poporului. Ea
se reasuma in detorinti'a principala a nóstra a
tut'ror: cá se luminamu poporul, se-i damu acea
„pane cerésca, acea apa vija, din carea gustandu
se nu insetosieze in veci.“ Se damu poporului
carte, cá se invetie a se cunósce pre sene, a

cunósce pre alții și obiectele din lume dimpreună cu valoarea lor; se-lu luminam, că astfelu se fia în stare a află calea, pe carea mergendu se-si castige cu mai mare înlesnire, și se sciă chivernisi și economisi cu buna renduie la bunătatea pământului.

În această convingere a noastră ne întărescu chiar faptele, ce vedem, că se pîtreau mai în fiecare di înaintea ochiloru nostri. Astadi ne plangem, că timpurile sunt grele, dar ori cît sunt ele de grele, totusi vedem, că sunt destui oameni, caror'a le merge și mai bine. Pentru ce? Pentru că știu lucră și crutiă mai bine decît noi, ăr acés'a provine din împregiurarea, că posedu mai multa carte, mai multa învetiatura, decît noi. Cine nu scie, că în aceste timpuri de o potrive grele pentru tot, în cari țieranii nostri si-pierdu pământurile, alții se înaltă, și devinu proprietari mari pe ruinele noastre!

Ei! Astadi nu mai merge că odinioară, și spre orientare éta cum se exprima în această privință și diurnalulu, „Alegetoriulu“ din București vorbindu de sôrtea țieranului român.

„Adi nu se mai pôte dice: „totu asia am traitu noi, și am dus'o, cum a datu Dieu.“

Nu!

În starea quasi primitivă, mizeri'a nu este atît de periculoasă. Ea este unu modu de a trăi, cu care omula se hărăsece, și lupta fără mari primejdii; într'o stare înse cu pretensiuni la civilizațiune, cu forme, din ce în ce mai late și mai strelucite și cu puteri totu mai reduse și mai pipernicite, mizeri'a întinsa devine o umelță îngrozitoare de descompunere socială, ajutată cum este de locomi'a acelor'a, cari nu ascépta, decît se te vedia slabu și siovaindu, pentru că se te repuie îndată. Într'o stare cu ore care spoiela progressista, tôte căile luptei pentru esistență sunt deschise streinilor: când ajungi a nu pôte se mai sustieni lupt'a, atunci neapératu cata se cedezi și terenulu. În fas'a mai patriarhala a vieti, te lupti, cum poti, numai cu mizeri'a din nauntru: tu cu ai tei, cari nu sunt nici mai isteti, nici mai puternici că tine!

Asia am tîenatu noi lupt'a pentru vieti în timpurile amari ale trecutului. Cei ce ne discutau averea și moșii'a nemului nostru, nu ne erau superiori. Ne faceau multu reu, dar nu ne puteau cutropi. Medilócele lor de rapire și de presiune erau barbare, și te puteai feri. Le sentiai, le puteai înlătură.

Acum s'a schimbatu lumea.

Civilizațiunea stenge, séu exploateza pe cei înculti și seraci.

Din cele disse învedereza, cît este de mare responsabilitatea, ce apesa pe umerii tuturor acelor'a, cari s'au înaltiatu în mare parte prin

denariulu poporului contribuitu în diferite fonduri la o pozițiune mai înaltă în societate, și a caror sôrte este stensu legată de starea plugariului.

Prin forti'a împregiurariloru ni s'a impusu mai înainte, dora de a ne află pregătiti cestiunea de vieti, întrebarea de esistență, ăr viitoriulu nostru depinde dela o buna și nimerita soluțiune a acestei întrebări cardinali.

Lucrurile inventate de civilizațiunea secului nostru ne au schimbatu pré timpuriu împregiurările vieti, ne au desvoltatu o multime de trebuințe, de cari abia cu cîțiv'a ani, în urmă nici nu visam. Ele ne au schimbatu pré în graba modulu de vieti, fără se ne lasă timpul necesariu de a ne lumină și a află isvórele de venitu, prin cari se potemu pretempină și îndesultă aceste trebuințe exagerate în reportu cu starea noastră materială. A venitu drumulu de fier, și a adusu o multime de streini între noi. Multi din acesti oameni sunt mai cu carte ca noi, și astfelu în contactulu cu ei potemu fi foarte usioru pacaliti. ăr industri'a de fabrica a umplutu tiér'a cu o multime de lucruri, cari producu în noi lacomi'a de a le cumperă fără se bagămu sém'a, ca cumperandu-le nu ne mai remanu bani pentru lucrurile, cari în adevéru ne trebuiescu.

Noi potemu dice în mare parte, nu avemu nimicu, nu avemu alta putere, decît poporulu și bratiile lui. Acestu popor se găsescu astadi în grele conditii în urm'a nerodirei pământului și în urm'a altor multé cauze, cari l'au adusu în această tristă stare. Productele maniloru poporului nostru sunt espuse în cele mai multe casuri bunavointiei noriloru. Elu suferé de multe, dar mai pré sus de tôte apesa cu mare greutate asupra lui robii'a nesciintiei remase pe capulu lui din timpurile trecutului de tristă aducere aminte.

Astfelu țieranulu nostru muncesce munc'a cea mai grea din lume, dar o munca reu plătită și fără sporu. Elu se sbate di și nôte, dar când si-aduce productele sale la piața nu pôte tîenă concurenti'a. Munc'a lui nu se platesce, ca munc'a altor'a. Elu este silitu de multe ori se vendia mai înainte de a fi seceratu și mai înainte de a fi adunatu în jignitiile sale, ăr la vendiare și cumperare este mai totdeun'a însielatu.

O singura doftoria mai pôte fi în stare a scapă țieranulu nostru din mizeri'a de astadi: unu ajutoriu puternicu din partea inteligentiei. Astadi dispunemu, precum se scie, de o multime de oameni cu carte. Avemu preoti și învetiatori prin comune, avemu advocati, medici, profesori și diferiti functionari prin orășe. Ei bine, dela toti acesti'a se recere se priveghieze că si nisce sentinele pururea descepte asupra țieranului și

sôrtei lui, cari la tóta ocașinea se-i spuia, si se-lu invetie, ce se faca, cum se lucre, cá munc'a lui se fia mai cu sporu, si cum se se apere de lichelele, cari voiescu se-i exploateze munc'a in folosulu loru.

In modulu acest'a inteliginti'a, ca si economulu bunu, carele si-ingrijesce insusi afacerile sale va afia in tóta diu'a câte ceva de facutu si de indreptatu. Vom gasi d. e comune, in cari poporulu este aplecatu dóra spre lene. In unu astfelu de casu vomu lucrá cu trupu cu sufletu, ca se sterpimu acestu reu mare, si nu ne vomu lasá pana atunci, pana cand nu vomu vedé, cá in loculu acestei urite calitati a intratu in cas'a si economi'a tieranului placerea la lucru si diligenti'a. Lucrulu acest'a nu se póte face dintr'o data, ca si cand ai bate in palme. Elu recere munca si sudóre indelungata, dar trebue se succéda si atunci mare va fi resplata nóstra.

In alte parti vei vedé, cá poporulu este muncitoriu si diligentu, dar este neajutatu in lucrulu seu, nu scie cum se lucre, cá activitatea lui se fia mai cu sporu, si pamentulu seu se produca mai multu. In unu astfelu de casu se nu pregetamu a-i studiá cu deamenuntulu impregiurarile, a afia caus'a reului, si apoi a-lu invetia cum se se ferésca de elu, si cum se incépa unu sistemu de economia mai bunu si mai rationalu.

Sunt multe comune, in cari poporulu nu si scie chivernisi si economisa bine cascigulu realisatu prin munc'a sa, si se incurca cu usiorintia in datorii. In astfelu de casuri, este detorinti'a ómeniloru luminati a-lu invetia prin cuventu si fapte, cum se traiésca, cá se nu-si consume denariulu seu pe lucruri, cari nu-i aducu nici unu folosu, facendu-lu atentu la urmarile cele triste, ce potu se aiba pentru elu unu astfelu de modu de vietia, si aretandu-i folósele, ce póte se le aiba din o intrebuintiare si o buna economiia a averii sale.

Se bagamu apoi de séma, ca in timpululu din urma in multe parti s'a incurcatu poporulu nostru in datorii, a caduutu in manile usurariloru, cari i-sugu meduv'a din óse, apoi suntu in multe locuri agenti, cari pentru cascigulu loru momescu poporulu, si lu-impingu in datorii cu interese oneróse, carii mai curendu mai tardiu lu scotu din pamentulu stremosiescu, si i-prepara peirea. In astfelu de casuri avemu santa detorintia a cautá medilócele, prin cari se-lu potemu scapá si feri de astfelu de incurcaturi, cá se nu-lu lasamu se ajunga acea sôrte demoralisatória cunoscuta sub numele de protetariatu.

In fine sunt comune, in cari s'au latitu vitialu si coruptiunea si cu deosebire betia. In astfelu de locuri se ne incercamu, a desmantá poporulu dela aceste mari rele, si a-lu deprinde la o vi-

etia solida, cu scopu cá se-lu regeneramu, si se-lu invetiamu a-si insusi unu modu de vietia morala, emancipandu-lu de sub influinti'a demoralisatória si nimicitória a cestoru vitie.

Priveghiandu nentreruptu asupra vietii poporulu, vom descoperi o multime de scaderi ale lui, ér avendu catra elu interesulu, ce in adeveru lu-merita, vomu afia si caile si medilócele, prin cari se-lu luminamu, si se-i damu o directiune mai buna de vietia. Cu chipulu acest'a inteliginti'a nóstra va deveni unu muru puternicu, sub care se va scuti poporulu de tóte relele, ce-lu amenintia astadi in mesura atât de mare, si prin carele nu va poté petrunde influintiile stricatióse din nici o parte. Astfelu va deveni poporulu nostru unu poporu demnu de sene si de numele ce-lu pórtá, ér in starea in floritória a lui se va areta marimea nóstra.

Acest'a este terenulu, dar si prim'a detorintia, a fiacarui'a din noi. Acest'a este terenulu de merite pentru fiacare omu inteligentu, dar mai cu séma pentru functionarii bisericeii si scólei nóstre. Ferice de omulu, carele va scí se fia mare pe acestu terenu. Elu si va cascigá fara indoiála stim'a contimpuraniloru sei si binecuventarea posteritátii. Vai inse de acel'a, carele nu va ingrigi de implinirea acestei sante detorintie. Elu va fi urgisitu pre acestu pamentu, si si va atrage asupra-si blestemulu generatiuniloru viitórie!

Afacerile nóstre controversse cu Serbii.

Romanii ortodocsi, mai vertos cei de prin comunele unde se afla ei conlocuindu cu coreligionari serbi, sciu bine cá, dupa despartirea Metropoliei nóstre de catra cea serbésca din Carloveti, neintielegerile nóstre cu serbii, neasurile si nevoile nóstre din acea parte, inca n'au incetatu de totu.

O multime de Romani, — amu poté pune numerulu acelor'a preste 50 de mii, inca si acum gemu sub administratiunea bisericesca, culturala si fundationala straina.

Parte mare dintre acesti'a, neavendu in comunele lor si nici in vecinetate, nici preotu, nici invetiatoriu, nici altu luminatoriu si conducatoriu nationalu, nici cá au fostu informati despre dreptulu si interesulu lor nationalu-bisericescu, si asia la timpululu seu, nici cá au facutu pasii necesari pentru despartirea de catra Serbi si trecerea la Metropolia romanésca; altii érași au facutu cererea la timpu si s'au supusu tractamentelor comisionali pentru desfacere de la Ierarchia serbésca si trecere la cea romanésca; inse nu s'au semtitu in stare a primi greléle conditiuni, pretinse de partea serba, si asia au

trebuia se remena în statulu de mai înainte, lăsându-li-se calea liberă de a-si elupă dreptulu prin procesu formalu naintea tribunalului regiu din Budapesta.

Dar afara de această grea calamitate, ce apăsă pre creștinii romani de prin comunele mestecate, mai sunt și alte înecături cu frații noștri serbi.

Asia, de 15 ani, de cum se decretă despartirea ierarhica, până astăzi nu fuserăm în stare a-i înduplecă pre frații serbi, că din posesiunea comună de 170 de ani, se ni ceda vr'o două manastiri, de cari amu avem neapărată trebuință, și de cari ei au prisos, posedându 25!

Amu mai avem se pretindem ceva compensație și pentru reședințele episcopali din Timișoara și Vršeti, la ale cărora edificare și instruire Romanii au contribuit, conform numărului lor multu mai multu de cât serbii.

Er — în fine, la anul 1874, cu ocaziunea împărțirii fondurilor școlare comune din Budapesta, totu prin pretenșiunile esagerate ale fraților serbi, se mai nascu încă vr'o patru cestiuni controversate: pentru împărțirea restanțelor din aucta școlare 10-percentuale; pentru împărțirea auctei și a restanțelor din comunele mestecate; pentru contribuția Romanilor la pensiunile unor învățatori serbi și a unei văduve după unu profesoare dela preparandi'a serbăscă.

În privința tuturor acestor cestiuni, delegațiunea noastră congresuală, precum și sinodele noastre eparchiali din Arad și Caransebeș — decretaseră, ca la cel mai de aproape Congresu național-serbesc, se încerce, se staruiescă, să se facă bună înțelegere și complanare frățească, pentru că nici o parte se nu fia nevoită a pasi la procesu, naintea tribunalului strainu, carele nu ni cunoșce relațiunile și drepturile și — vrendu-nevrendu poate se ne gînsca de morțe!

Astfelu dara, după cum suntem pozitiv informati, anu toamnă, încă până a nu se întruni Congresulu serbesc, Escel. Sa Parintele Arhiepiscopu și Metropolitu alu nostru *Mironu Romanul*, s'a adresatu Santieniei Sale Patriarhului serbesc, i-a notificatu dorințele părții romane în privința atinșelor puncte controversate, și a rogatu ca — se medilocesca la deschidendulu Congresu, luarea în considerațiune a dorințelor romane și a motivelor lor. Abia într'unu tardiu, cam după patru septemani, Patriarhulu prin răspunsu telegraficu către Metropolitulu nostru, a pofțitu că dlu *Babesiu*, Notariulu și Referințele Delegațiunei noastre, se vina la Carlovetti; dlu *Babesiu* apoi, prevediutu cu instrucțiuni și plenipotență, la 13/25 octomvrie s'a înfăcișiatu în Carlovetti, a informatu și staruitu în toate părțile,

și a intratu cu Delegațiunea serbăscă în conlucrare; această înse aflându-se în cele mai multe privințe fără instrucțiuni, a supus propunerile romane votului Congresului, carele în ziua de 25 oct. (6 nov.) 1879, prin concludu a enunțiatu, că Delegațiunea serbăscă are se între cu partea română în tractări și pactări — numai asupra puncturilor controversate, escute din împărțirea fondurilor școlare, apoi în privința unei noue încercări de despartire ierarhica — în acele comune mestecate, unde la primă încercare, pentru greutatea condițiilor, nu s'a putut ajunge rezultatu.

E dreptu, că în aceste privințe, atât Delegațiunea, cât și Congresulu din Carlovetti, au arătat multă bunăvoință, de unde și putem nutri cea mai bună speranță pentru unu succesu fericitu. Tare totu trebuie se ne dă, că frații serbi, nu s'au știut redică preste prejudețele comune, n'au îmbrăcișiatu echitatea mai pre sus de toate — și în privința pretenșiunii noastre pentru două manastiri, și — încă mai vertos, în privința propunerii delegatului nostru, că cu ocaziunea noilor încercări de despartire ierarhica prin comunele mestecate, să se iea în considerațiune și cererile mai tardiu intrate dela creștinii noștri, ba chiar să se mai pună unu terminu pentru asemenea cereri; pentru că astfelu cu de adinsulu să se evite procesele noastre de despartire ierarhica!

În fine, Congresulu serbesc, asupra cererii dlui *Babesiu*, a mai făcutu și aceea concesie, că a împoterit pre Delegațiunea sa, în casu de trebuință, a face tractamentele cu Romanii în Timișoara, îndată cu deschiderea primaverii.

Ne așteptăm deci la aceste tractamente cât mai curendu. —

C u v e n t a r e

pentru dominec'a a două din păsări.

„Era Isus vedindu credința lor a diu slabanogului: Fiule! ierta-ti-se tie peccatele tale“ (Marcu II. 5.)

Luminatu esemplu despre iubirea deapropelui ni dau Iub. Ascult. cei patru, cari portau pre umerii lor pre slabanogulu, ce ni-lu presenta St. evangelia de astăzi. Staruind și zelulu lor de a învinge toate obstaculele, de a înlatură toate pedecile, a străbătu cu patulu prin multime, a descoperi casa și astfelu a slobozi și a pune pre bolnavulu înaintea Dlu Cristosu, ni arăta pre deplinu, cumca inimile lor erau înfocate de acea virtute divină, carea este izvorulu tuturor virtuților creștine de iubire!

Mai vedem înse la omenii acesti încă alte două virtuți frumoșe, fără de cari omulu retacesce în lumea această, ca și peregrinulu în pustie, ca și corabi'a, carea fortun'a i-a derimatu cărm'a! Sunt aceste mil'a lor de cel slabanogu, apoi firm'a lor credință în puterea vindecătorii a Mant. Cristosu.

Căci ce alt'a ii-a indemnătu se pörte pre umerii loru pre bolnavulu, dacă nu mil'a de starea lui deplorabila? Si ce ii-a facutu se-lu duca tocmai la Cristosu Domnulu, dacă nu credint'ia loru neclatita, că aci si-va află densulu vindecarea? — Acést'a credint'ia a loru nici nu ii-a insielatu, căci „*vedindu Isusu credint'ia loru a disu slabanogulu: Fiule! iërta-ti-se tie peccatele tale.*“

Vedeti bine dăra Iub. Asc., că St. evangelia de astadi istorisindu-ne modulu supranaturalu de vindecare a paratiticalui, ni presinta, si ni recomanda deodata trei virtuti alese creştinesci: virtutea iubirei, a milei si a credintiei.

Aceste virtuti, cari propriaminte compun caracterulu creştinului, au începutu ici coalea se dispara dintre creştini spre nenorocirea loru temporala si in daun'a fericirei loru vecinice. St. evangelia de astadi mi-imbiia ocaziunea de a vi vorbi despre ele. Eu folosindu-me de această ocaziune me voi încercă se vi arētū: a) periculele, la cari se espunū cei lipsiti de aceste virtuti; b) darulu si binecuvântarea, ce o revërsa ceriulu preste cei ce le cultiva.

Invocu deci ajutoriulu Cereiului la această întreprindere, ăra vōue ve ceru atentiunea.

I.

Esperint'ia de tōte dilele ni dovedesce invederatu Iub. Asc. marile primejdii la cari suntū espusi ōmenii lipsiti de virtutea iubirei, a milei si a credintiei. Astfeliu de ōmeni suntū fara indoiēla impetriti, patimasi, ingamfati. Ei mai multu credū in poterele si iscusint'ia loru, decât in Ddieu si in ajutoriulu lui puternicu. Ei tienu mil'a de o greutate si iubirea de o vorba fara intielesu si insemnatate. Astfeliu ei credū numai in sine si in ai sei, facu mila numai cu sine si cu ai sei, se iubescu numai pre sine si pre ai sei, ignorandu preceptele Ddieiiei, calcandu legile firei si desconsiderandu umanitatea. Nisce egoisti ca acesti'a firesce apoi că vinn, trebue se vina in conflictu cu toti, si de aci urmēza că caractere nenorocite ca aceste intimpina ur'a si dispretiulu lūnei si mai timpuriu ori mai tardiu primescu resplat'a cuvenita: „*mesura buna, indesata si clatita si pre deasupra revarsendu-se.*“ (Luca VI. 38.) Ridicati numai ochii vostri si veti observă imprejurulu vostru destule esemple de acestea.

Ne invētia mai departe esperint'ia, că este urātu de toti, celu ce nu iubescu pre nime; că nu are de a asteptă dela nime îndurare celu impetritu, si că celu ce nu are credint'ia in aceea ce este mai înaltu, mai nobilu si mai santu, nu pōte contă la încrederea altor'a. Asia este firea lūnei Iub. Asc. Ea despretiuesce trivialulu in omu. Si voi ensive Iub. Asc., voi cari sunteti dedati a umblă pre calea virtutii, spuneti voi, ce eugetati despre creştinii acei'a, cari nu respectēza nimicu, cari nu iubescu pre nime si nu au mila de nime? Poteti voi pretiui pre unii ca acesti'a? Si de ce nu? Au nu suntū si densii fratii vostri facuti dupa chipulu si asemenarea lui Ddieu, pre cari trebue se-ii iubiti? Da! respondeti voi, ei suntū fratii nostri, pre cari trebue se-ii iubimu. Noi inse nu potemu pretiui impetritia, nu potemu stimă cinismulu, nu potemu îmbracisă faradelegea, căci facendu asia, amu lucră in contra legiloru mintii, in contra legiloru naturei, in contra legiloru lui Ddieu.

Dacă vomu trece acum dela ceea ce ne invētia esperint'ia la Sant'a Scriptura vedemu, cumca Cainu, carele uresce si invidiēza pre fratele seu, cade in

pecatulu uciderii si petrece restulu vietii sale „*gemendu si tremurandu pre pamentu*“, (Facere IV. 14.). Vedemu mai departe, că regele Saulu dādu locu urei si încercandu resbunare in contra lui Davidu perde regatulu, că Iuda intimpinatu cu atât'a iubire de Mant. Crist., dupa ce o resplatesce această cu ura si tradare, cade in pecatulu in veci neiertatu alu sinuciderii. Asia se resplatesce înca aici pre pamentu lips'a de iubire, ur'a si resbunarea catra deapropēle! —

Asupra celoru nemilosii si cu inima impetrita vedemu in St. Scriptura, că se esecuta sentint'ia înfricosiata: „*judicata fara de mila are, celu ce nu face mila*“ (Iacob II. 13.). Dovēda la această ni este Egiptulu. Faraonu pune robia umilitōria si rusinōsa pre Israilteni. Inmultirea loru lu-ingrozesce. Elu demāda deci, ca totu baiatulu nascutu din parinti evrei se-se inee in apele Nilului. Si ce urmări au aceste mesuri barbare, lipsite de orice umanitate si mila? Mai antaiu si mai antaiu vinu tōte plagele asupra regatulu seu. Ap'a Nilului se preface in sange. Amfibii hîdōse acoperu pamentulu. Musce nenumerate si diverse si in mai multe ronduri vinu asupra lui. Grindin'a sfarema samenaturile, Cium'a devastēza ōmenii si animalele. Se pedepsesce Egiptulu in primogenitii sei. Si in fine dupa alte multe plagi, ca de încoronare, unde le mării rosii inghitu pre impetritulu Faraonu si pre întreg'a sa ostire, căci: „*judicata fara de mila astēpta pre celu ce nu face mila*“.

Bogatulu din evangelia, carele se îmbracă in porfira si visonu si-si petrecea in tōte dilele luminatu, dupa mutarea din viēt'ia această, se muncesce in iadū. Pentru ce ōre? Este pecatu dōra cand omulu si-petrece, cand se desfātēza, cand se îmbracă amesuratu pusetiunei si stării sale? Ori a comisu densulu alte peccate grele? Ucis'a elu ca Cainu? Picat'a in desfranare că cei din Sodom'a? Ori a tradatu ca Iuda? Nimicu din acestea. Elu patimesce muncile iadului, simplu pentrucă n'a facutu mila cu Lazaru, carele jacea la usile lui plin de bube. Elu se muncesce deci in poterea sentintiei nestramutate: „*judicata fara de mila are, celu ce nu face mila*“.

Astfeliu de judicata aspra, necrutiatōria si nestramutata astēpta pre totu omulu impetritu si fara de mila, căci dice Fiulu lui Ddieu: „*mila voiu si nu jertfa*“ (Mat. IX. 13.); *ceea ce n'ati facutu unui'a dintre acesti frati ai mei mie nu mi-ati facutu. Duceti-ve dela mine blastematiloru in foculu celu de veci*“. (Mat. XXV. 41. 45.)

Pre cei lipsiti de credint'ia, ii-vedemu in St. Scriptura pedepsiti in multe forme si chipuri. Pentru o neascultare numai, Adamu este lapedatu din raiu si supusu mortii, elu si urmatorii lui. Pentru necredint'ia Sodom'a si Gemor'a au fostu pedepsite cu focu si puciōsa. Necredint'ia a adasu lūnei potopulu, a dusu poporulu israilteanu in robia, si a derimatu Ierusalimulu. Necredintiosulu Goliatu este invinsu de tenerulu Davidu, carele procede in lupt'a neegala in numele Dlui Ddieului seu; mai marele ōstei imperatului Joramu pentrucă nu da crediementu cuvintelor prorocului Eliseu, este calcatu in piciorē de poporulu israilteanu, carele esiă se pradeze tabēr'a Sirieniloru, si tocmai la ōr'a si templu ce-lu predisesse proroculu. — Asia li s'a intemplatū necredintiosiloru. Asia li se intempla si acum, si li se va intemplă si de aci înainte. Pre densii ii-astēpta osend'a, mōrtea vecinica, căci nestramutata si neiu-

duplicata este otarirea Domnului: „*celu ce nu va crede se va osândi*“ (Marcu XVI. 16.).

Din toate cele pana aci dise v'ati potutu convinge Iub. Asc. despre primejdiele ce intimpina pre cei lipsiti de virtutea iubirei, a milei si a credintiei. Spre astfelu de oameni Ddieu pare ca si-a reversatu si si reversa mania sa, ca se ne servésca noue de esemple vie si faradelegile lor noue spre invetiata si mantuire. Dreptu aceea compatimindu întorceti ochii vostri dela aceste icône triste si jalnice ale pecatosiloru si priviti la abundanti'a darulu si la multimea binecuvântării, ce a reversatu si reversa Ddieu preste cei iubitori, preste cei milosi si tari in credintia; despre ce in urmatori'a parte a

II.

Ddieu este iubire, iubire nefinita, si poftesce ca si omulu ziditu dupa chipulu si asemenarea lui, se cultive acésta virtute divina. Antai'a si cea mai mare porunca a legi sante sante este: „*Se iubesci pre Dnulu Ddieulu teu din tota inim'a ta, din totu sufletulu teu si cu tota puterea ta; era pre deapropolele teu ca insuti pre tine*“ (Luca X. 27.). Apoi Fiulu seu celu intrupatu ne invetia: „*Intru acést'a ve voru cunosce omeni ca sunteti invetiacei mei, de veti ave dragoste intre voi*“ (Ioan. XIII. 45.).

Ddien deci cere dela noi iubire, dar cere ca se o aretamu, se o dovedimu prin fapte. Mant. Cristosu era convinsu despre iubirea, devotamentulu, alipirea si credinti'a lui Petru si totusi lu-intraba: „*Petre iubesci-me?*“ (Ioan XXII. 16.). Si la raspunsulu lui: „*Dómnne! tu toate le scii, tu scii ca te iubesc*“ (ib. 17.), ce-i replica Dlu Cristosu? „*Pasce oile mele, pasce mielusii mei*“ (ib.). Ore pentru ce? Negresitu pentru ca voia ca St. Petru se-si dovedésca iubirea prin fapte. Acést'a o cere si dela noi!

Si cum vomu poté noi mai bine si in modu mai corespundietoriu se ni aretamu iubirea nostra catra Ddieu, decât prin credintia tare si neclatita in trensulu, supunendu-ne vointiei lui sante si oarmuirei lui intielepte si atotpoternice? Apoi catra deapropolele nostru poté-vomu noi se ni aretamu iubirea nostra mai invederatu decât prin faptele indurării, prin mila? Cumca acést'a este modulu celu mai naturalu de a dá espresiune iubirei nostre catra Ddieu si catra deapropolele, ni dovedesce de ajunsu evangeli'a de astadi. Căci cine a induplecatu pre Mant. Cristosu se vindece pre paralicu? Credinti'a celoru patru carii lu-portau. Si cine ii-a indemnatu pre acesti'a se-lu porțe? Mil'a de densulu. Eca deci dovedita iubirea loru catra Ddieu si catra deapropolele prin credintia si mila. Si de alta parte vedeti darulu bogatu, vedeti multimea binecuvântării, ce o aduce omulu credinti'a in Ddieu impreunata cu iubirea si cu mila catra deapropolele. Maria Magdalena caindu-se de peccatele sale, saruta piciorule lui Cristosu, le unge cu miru, le spala cu lacrimi si le sterge cu perulu capulu seu! Ea inse dobandesce iertare si devine o muliere cuvioasa. Priviti numai bine femeia acést'a Iub. Asc. căci ea vi poté servi de esemplu! Mai nainte deschidea urechi'a sa la ascultarea vanitati-loru lumesci, acum o deschide adevărulu! Mai nainte iubiá petrecerile. Acum petrece necontenitu in giurulu Dlu Cristosu. Ea asculta, ea pazesce cuvintele, se-insufletiesce de faptele lui si-i urméza cu credintia chiar si pre calea cea grea si dorerosa, pre calea cea din arana, la mórte, la Golgota! Vedeti chipulu iubirei adeverate! Priviti inse si resplat'a ei! Cine s'a

invrednicitu a vorbi cu angerii si a vesti Apostoli-loru, a vesti lunei invierea Domnului? Maria Magdalena! Vedeti darulu, vedeti binecuvântarea iubirei!

Cine era mai temutu si despretiuitu in Ierichon decât Zacheu? Cine era dora mai insielatoriu, mai asupritoriu, mai nedreptu, in sfirsitu mai pecatosu decât elu, mai marele vamesiloru? Vine inse la cunoscinti'a pecatelor sale. Si-recunósce nedreptatirile si asupririle. Vede ca pana ce densulu traesce in prisosintia, alte fiintie, asemenea lui, pieru de fôme. Acésta cunoscinti'a lu-petrunde si-lu iudrépta. „*Dómnne dice elu, éta jumetate din averea mea o dau seraciloru*“ (Luc. XIX. 8.) Anditi voi crestiniloru! nu o parte, nu unu dinariu, nu o sfarmatura de pane, nu unu sfatu sinceru, nu o invetiatura buna si folositoria, precum o cere dela voi deapropolele vostru, — nu, nu acést'a, ci jumetate din averea sa ofere densulu seraciloru. Vedeti chipulu milei adeverate! Dar la o nobila fapta a indurării, raspunde o si mai nobila recompensa! „*Astadi s'a facutu mantuire casei acestei'a*“ (ib) dice Mant. Cristosu. Vedeti darulu, vedeti binecuvântarea milei! Ea nu numai lui Zacheu i procura mantuire, ci si casei lui întregi!

Sutasiulu din Capernaum róga pre Mant, Cristosu se-i vindece unu pruncu bolnavu. „*Eu viindu lu-voiu vindecá pre elu*“ (Mat. VIII. 7.) i raspunde Domnulu. Inse credinti'a sutasiulu in puterea vindecatória a Mant. este neclatita si afara de tota indoial'a. „*Dómnne dice densulu, nu sum demnu se intri sub acopermentulu meu, ci di'numai cu cívntulu si se va vindecá fiulu meu*“ (ib. 8.) Vedeti chipulu credintiei adeverate! Credinti'a acésta a fostu inse si remunerata. Mai antaiu si-aude sutasiulu laud'a meritata din gur'a lui Cristosu. „*Intru adevéru nici in Istrailu nu am aflatu atât'a credinti'a! apoi primesce resplat'a credintiei sale neindoit: „fie tie pre cum doresti*“ (ib. 11.) „si s'a tamaduitu prunculu lui din ceasulu acel'a“ (ib. 13.), adauge evangelistulu. Vedeti darulu, vedeti binecuvântarea credintiei;

Si ore mai este de lipsa se vi spunu „*de Ghedonu si de Varachu, de Samsonu si de Iftae si de Davidu si de Samuilu si de proroci, cari prin credintia au birutu regate, au lucratu dreptate, au dobanditu fagaduintiele, au astupatu gurile leiloru, au sînsu puterea focului, au scapatu de ascutitulu sabiei, s'au intaritu in slabitume, s'au facutu tari in resboie, au intorsu taberile dusimanilor in fuga*“ (Evr. XI. 32—35.) Nu Iubitoru mei! nu e de lipsa se vi spunu nimicu despre credinti'a loru cea tare si despre rodurile ei, căci voi însive din propri'a vóstra esperintia sciti, ca celu ce tiene tare si neclatitu la legea sa, la Ddieulu seu, se va mantui si vieti'a de veci va dobandi.

V'amu aretatu Iub. Asc. primejdiele ce intimpina pre cei lipsiti de virtutea iubirei, a milei si a credintiei. Ati vediutu si abundanti'a darulu si multimea binecuvântării, ce o revarsa Ddieu spre cei ce cultiva aceste virtuti. Remane ca voi crestinii rescumperati cu sangele scumpu alu Mant. Cristosu se intipariti aduncu in inimile vóstre aceste invetiaturi. Remane ca voi ensive se intariti credinti'a vóstra in Ddien, se umblati implinindu poruncile lui si se-lu iubiti din totu sufletulu si din tota inim'a vóstra! Fie credinti'a vóstra tare ca o stánca neclatita, tare ca credintia lui Avraamu, carea i s'a socotitu intru dreptate! Fie iubirea vóstra catra Ddieu adevérata, sincera si fierbinte, căci elu este ajutoriulu nostru, elu speranti'a si tari'a. elu scutulu si refugiulu nostru in veci! Iubiti pre deapropolele vostru ca pre voi ensive.

Tindeti mil'a vöstra seraciloru, lipsitiloru si celoru nenorociti, sciindu cä Domnului faceti acést'a. Faceti asia si fiti iueredintiati cä veti audí si voi mangaitörilele cävinte: „Fiiloru! vi se érta vöne pe-catele vöstre! sculati-ve, luati patulu vöstru si mör-geți la locasulu ce l'am gatitu vöne spre bucurie si fericire vecinica,* Amin.

Sredistea-mica, 20. II. 1880.

Mihailu Juica
presbit. br. rom.

Diverse.

* **Principele de coröna.** archiducele Rudolf a incredintiatiu in diu'a de 7 Martie nou pe princi-pes'a Stefani'a, fiica regelui Belgiei. Acést'a scire a produsu mare bucuria in töta tier'a. Corpurile legiui-törice din Buda-pest'a s'au grabita a lua decisiuni, cä se feliciteze tener'a parechia, ér diurnalele töte intru unu glasu dau espressione bucuriei, cä s'a manifestatu in töta monarhi'a la audiulu acestei sciri im-bucurätörice.

† **Necrologu.** Unulu din preotii distinsi prin missiunea loru pastoralä, parochulu *Ioanu Tulcanu* din Zarand, comitatulu Aradului, a încetatu din viétia, duminica in 24 Febr. st. v. in alu 55-lea ann alu etatii sale lasandu in doliu profundu pre uniculu fiu *Pavelu Tulcanu*. Fie-i tierin'a usiöra si memori'a bine-cuventata!

† **Necrologu.** Ioanu Papiu, protopresbiterulu Devei, cä sotiu cu minoreni si princi: Valeri'a, Letitia, Emili'a si Enea; Sabinu Piso, protopresbite-rulu Geoajului II-lea cu soti'a sa Elisavet'a cä pa-rinti; Iimeonu, Sabinu, Elisavet'a, Pompiliu si An'a cä frati; Ioanu Russu, An'a Crisianu, Teodoru Col-basi, Ioanu Ghibu, Septimi'a Albini, Vasilie Oresanu, Mari'a si Nicolae Papiu cä cumnati si cumnate; Octavianu Russu cä nepotu; — cu inima sfäsiata de durere face cunoscuta încetarea din viétia, a multu iubitei sotia, respective mama, fiica, sora, cumnata si mätusia *Elen'a* intemplantä duminica in 7 Martiu st. n. la 1½ öra dupa am. in alu 41 ann alu etatei si 21 alu fericitei casatorii. — Remasitiile pretiuite a multu regretäverei, s'au petrecutu marti in 9 Martiu st. n. la 4 öre dupa am. la locul de vecinica odihna. Fie-i tierin'a usiöra si memori'a binecuventata!

* **Himenu.** Dlu Michailu Velicu, advocatu in Chisineu a incredintiatiu dilele trecute pe d'ra Elena A. Popovicu din Comlausiu. Le dorimu viétia fe-ricita! —

* **Comitetulu pentru inundati** din Brasiovu publica urmatoriulu apelu: Gratia generöselorü ofrande, ce ne-au încursu si se mai încurgu mereu de pretutiudenea in favörea inundatiloru Romani din Transilvani'a si din pärtile ungurene, suntemu in fericit'a positiune de a poté realisä in curendu scopulu caritativu, ce ni l'amü propusu.

La distribuire inainte de töte va fi de lipsa a procede dupa örecare planu de repartitia, pe bas'a caruia delegatii comitetului nostru voru avé a di-rige si a supraveghia la faci'a locului impartirea ofrandelorü.

Deöracé inse la impartire voimu se luamu in drépta considerare, dupa putintia, töte comunele, câte au suferitu mai multu séu mai pucinu in urm'a reversarei apelorü in dilele de 4 si 5 Decembre n.

1879, si pentru cä nu cumva se trecemu cu vederea vreo localitate, ce a fostu bätuita poté in mesura mai mare cä altele de furi'a inundatiunei, ne adre-samu cätra toti Romanii inteligenti: preoti, proprie-tari, functiunari, comercianti, advocati, invetiatori s. a. din acele comune, de unde nu ni s'a datu inca pana acuma nici o informatiune, rogandu-i, cä, in interessulu celorü nenorociti, se binevolésca a né tramite fara cea mai mica intärdiare informatiunile necesarie despre daunele cauate prin esundare.

In numele comitetului pentru inundati:

Diamandi I. Manole.

Dr. Aurel Muresianu.

* **Senatulu Franciei** a respinsu cu o maiöritate de 19 voturi articulu 7 din proiectulu legii de in-structiune prezentatu de ministrulu Fery. Cuprinsulu acestui articlu este o dispuöetiune, prin carea se in-terdice congregatiuniloru si orduriloru de calugari nerecunoscute de statu a tiené mai departe scöle. Se vede inse cä puterea catolicismului este inca mare in Franci'a. Ministrulu Fery a argumentatu cu töta puterea necesitatea primirei articulu 7 aretandu cä prin scölele iesuitiloru, cari crescu o insemnata parte din tenerimea Franciei se propaga doctrine contrarie sistemului de guvernü in vigöre in Franci'a. Mare opositiune a facutu ministrulu Jules Simon, fostu ministru sub Thiers. Elu a sustienutu, si mo-tivatu, cä primirea acestui articlu invölva in sine oprimarea libertätii instructiunei si a cugetarii. Din incidentulu acestei respingeri domnesce mare neli-nisce si agitatiune in cercäritile republicane.

* **Potopu in Aradu.** Duminica si Luni'a tre-cuta au fostu döue dile de spaima pentru cetätienii orasiului nostru. Ap'a a crescutu, si era apröpe se intre in orasiu din caus'a ghiatiei, carea se oprise din jos de podulu, care impreuna orasiulu cu fortareti'a. Din noröcire inse ghiatia si-a facutu locu, si astfel orasiulu nostru a scapatu de astadata de valurile apei. A esundatu inse partea cätra Banatu in unele pärti. De câteva dile ap'a a scadiutu, si acum s'a apropiatu de starea norinala.

* **Dr. G. Vuia** anuncia onoratului publicu cä cu ocaöiunea tergului: duminica, luni si marti va dá ordinatiuni in örele dela 9—10 a. m. si dela 2—4 d. m. in locuinti'a sa: *Piat'a principala, cas'a Beck vis-ä-vis de oficiulu telegraficu, etagulu primu.*

Concursu.

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu vacantu din comun'a Rusova-noua protopresbiteratulu Bisericii-albe se escrie concursu cu terminu de alegere pe 30. Martie st. v. Emolominte suntu:

1. In bani gata, intielegendu se chis'a, sarea si luminele preliminate töte in 110 fl. v. a.
2. pentru conferintia 10 fl. v. a.
3. in natura 24 metere greu si 36 metere cucu-ruza.
4. lemne 5 orgi din care are a se incaldi si scöl'a.
5. 2 jugere de pamentu aretoriu (bunu).
6. O gradina de 600 □^o.
7. Cuartiru liberu si gradina de legume.

Doritorii de a ocupä acestu postu, suntu pöftiti recursele lorü instruite conformu stat. org. si adre-

sate comit. par. a le subscrerne la subscrisulu in Janu si pana la terminulu amintitu au se se prezenteze in vre-o Dumineca seu serbatore in biserica pentru de a dovedi cum sciu cantá. —

Rusov'a noua in 24. fauru 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Popoviciu** m. p. protopopu.

Pentru ocuparea postului de capelanu clas'a I langa veteranulu parochu Dionisiu Popescu din *Jabaru*, prin acésta se escrie concursu, cu terminu de alegere pe diu'a de **23 Martiu a. c.** stil. vechiu.

Emolumintele suntu: a) 10 jugere de pamentu aratoriu; b) a trei'a parte din platiulu intra si estravilanu parochialu; c) a trei'a parte din birulu parochialu dela 200. nre de case, á un'a mesura de cucuruзу in bómbe; d) totu 1/3 din venitele stolari indatinate.

Recursele ajustate conformu presciseloru Statutului organicu, si adresate comitetului parochialu se se tramita parintelui protopopu tractualu Georgiu Cratiunescu in Belincz. p. u. Kiszetó.

Recurrentii dupa prealabil'a incunoscintiare a protopopului se potu presentá in vr'o Dumineca la biserica din locu, spre a-si aretá desteritatea in tipicu, cantari seu cuventari bisericesci.

Iabaru, 17 fauru 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. Cratiunescu** protop. tractualu.

Pentru deplinirea postului de capelanu de a III. classa, langa veteranulu parochu gr. or. din *Budintiu*, prin acést'a se escrie concursu, cu terminu de alegere pe diu'a de 16. Martiu a. c. stilulu vechiu.

Emolumintele suntu: una a treia parte din totu venitul si beneficiulu parochiei.

Recursele, instruite conformu presciseloru Statutului organicu, si adresate respectivului Comitetu parochialu gr. or. din Budintiu, suntu a se tramite parintelui protopopu tractualu Georgiu Cratiunescu in Belincz per Kiszetó.

Recurrentii suntu poftiti a se presentá in vre-o Dumineca la biserica gr. or. din locu, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si in cantarile bisericesci.

Budintiu, 3. fauru, 1880.

Comitetulu parochialu gr.-or.

In contielegere cu mine: **G. Cratiunescu** m. p. protopopu.

271.
1880.

Dela protopresbiterulu gr. or. din Világos.

Publicare de licitatiune.

Edificarea bisericii din comun'a *Tautiu* de dupa planulu si specificarea aprobata prin Vener. Consistoriu in a. 1879. Nr. 1562 deja fiindu constatata in pretiu de 10,398 fl. 45 cr., pentru indeplinirea aceleia edificari prin acésta se escrie concursu, si anume: 1. Licitatiune se va tiené in comun'a amintita la

9/21 Martiu 1880 in localitatea scólei la 11 óre ante-meridiane. 2. Planulu si specificarea ce se afla se póte contemplá in fiecare diua pana la médiadi in cancelari'a protopopésca la subscrisulu in Siri'a. Spre care scopu intreprindietorii de a edificá sunt poftiti la aceea licitatiune cu acelu obligamentu, ca se depuna pe mésa 10% bani numerati ca Vadiu. Se potu inaintá inse la subscrisulu pana la diu'a penultima de licitatiune si oferte sigilate dinpreuna cu vadiu.

Siria (Világos) 13/25 Febr. 1880.

Georgiu Vasileviciu
protopopu.

Publicare de licitatiune minuenda.

Comun'a bisericesca *Criscioru* in protopresviteratulu Beiusiului, voiesce a si-pingá — zugravi — biserica, respective iconostasulu; dreptu ce comitetulu parochialu a decisu pentru predarea acestei lucrari a se tiené licitatiune minuenda in faci'a locului in Dumineca Floriloru, adeca in *13/25 Apriliu an. curinte la 2 óre d. m.*

Inaltimea iconostasului e de 5 metri si 1 dc. — ér latimea de 7 metri si 2 dc.

Pretiulu esclamarei e satoritu la 600 fl. v. a.

Intreprindietorii sunt poftiti a se presentá in faci'a locului la terminulu defiptu provediuti cu vadiu de 10%. —

De altmintrelea conditionile mai in detaiu se potu vedé si pana la terminu la presiedintele comitetului par. in Criscioru.

Beiusiu in 23 Februaru (6 Martiu) 1880.

pentru comitetulu parochialu
Vasiliu Papp
protopopu tractualu.

Alesandru Mihaloviciu in Aradu

recomanda onoratului publicu

NEGUTIETORI'A SA de MANUFACTURI, MODA si PANZARIA

din **piati'a Tököly**, edificiulu institutului pedagogico-teologieu, asortata cât se póte mai bine si anume: cu *materii de haine, panza, sifonu batiste, piquet, servete, organtin, satinu bumbacu, ciorapi, bumbacu, ploiere,*

cum si haine gata pentru dame,

eamesi pentru barbati, femei si prunci, halate, perdele, madratie si plapome.

De asemenea

materii pentru reverendi, precum si reverendi gata, prapore si totu feliulu de odóre preotiesci.

Tóte pe langa unu servitiu cât se póte mai **promptu si cu pretiuri reduse si moderate.**